

75

D-307

Fra Klade 1

Kunder og Fortællinger
KLADDEBOK

FOR

Her begynder Klade
 No 2.

..... SKOLE

Nr. 800 40 blad - ulin.

HILMAR NØLS

064400373

1909
Byonahamna 28 juli

För vi reiste over Tempel bay Bygde vi en
liten elvbat som Martin og jeg brukte
til at fakte den skute reenne 3 mil
ned efter Sassen dals elven vi måtte
bruke 12 Timer til å ro opp efter
Elven men så fik de bare 2 Tim-
me med med strømmen Daniel og
Johan som fakkert bar den skute
reenne til Elve bredden der var rein
nok og ta av så dode var bare de
som var nærmest elven vi tok
14 stk i båten og rode ned med til
sjøen og over Tempel bay til Byona-
hamna der kutteren lå for toid Der
kokte vi fisk reinkjøtt suppe til

Daniel og Johan kom efter som
først måtte gå den lange Vei op
og ned sassendalen og siden ro
over Tempel Bay. Og kom om bord
vel til arbeid. Men så stod en herre-
middag ferdig kokt på ormen den
blev myt med en glipende Apetit.
Å da var de ikke noe bedre en en
vel for kjent hvit

Siden været var så fint og sassens-
elven var enda i stor flom tok
vi neste dag en Ny jakt-tur i
sassendalen Martin og jeg rode
med sine båt og Daniel og Johan
med andre båter over Tempel Bay

den blev sat på stranden i sassens-
Bay mens Daniel og Johan fik
opp sassendal til de hadde flere
fukke av Rein. Martin og måtte
ro mot den stride elvestrom-
men til der vi fant Daniel og
Johan skut Rein på sine breder
de hadde fått last ferdig til oss
så vi måtte gjøre to turer og hente
over sine to Rein. Så da var de
fjeld fane 14 stk med de reiste
med båten ned over sassens-
elven mens Daniel og Johan fik
ned til sin båt Martin og jeg
kom ned på to Timmer så vi
bare ret over Tempel Bay til

Bjornahamna og kokte Kaffe og
ventet til Daniel og Johan kom
sa var fiste jakturen til ende
med stort besvar.

Siden vi hadde mange yem i Ilden
hosten overmeest sig sa drog opp
ankreet med haend anekt og seilte
til Isfjorden til Green-Harbour
Der la 2/3 Farn til ankers med
Gunnar Isaksens Kartlegnings-
ekspe desjon Der fik jeg møte flere
mann som jeg senere kom ofte
i kontakt med. Serlig Dosen
Adolf Hoel.

I Heklahamna ogsa kalt Kokerham-
na Der hadde Daniel Nois en kalv-
part i en Fangsthytte sammen
med Hans Turfjord som de bygde
der sommeren 1905-06 om vinteren
la Daniel Nois og Martin Petersen og
Hakon Aronsen Rindghamn og fangst-
et der De fant ut at der var de
mindre Isbjørn track for mest
isbjørn som kom in Isfjorden
pa land mot Heerodden ogsa
naar isen brak opp om Vaeren
var der meget Storkobe for a
sjyte

Der for rev ^{vi} med hyten i Hekla-
hamna og førte den over til Heer-
odden og bygget Fangsthyten

der i samme stil med pap
gir uten på Pannelet bordene
og uten på en Tyk solid jord
eller Torr mur rundt hyten
de var den vanlige bygge måte
den gang.

Da hyten var ferdig kom Sakt-
mann Andreas Schröder
Tromsø som vilde jage oss bort
derfra så sa Schröder om vi hadde
Tenk og drive Kuldrist så vilde
han hent mannskap fra Kval-
stasjonen til å jage oss bort.

Nei sa vi, vi var kommet fra å
drive fangst efter Rev og Isbjørn
og ikke Kuld

Ja da blev beste Venner med
Andreas Schröder. Så fik vi fa
at den Kullen vi behövde til bren-
sel for Vinteren til begge fangst-
hytene på Heerodden og i Coles
bay.

Da begynte vi å føre kullen og
ut styret og Provianten til begge
fangst stasjonerne og rode rundt
i fangst terrenget å la opp Stein
Revfelderne som blev arbeid-
der felder skulde bli så nær
præstet kom den 14 september.
præs alt rimende Vann så Kval-
fangerne måtte av bryte så de var
vit at vi fik vår lille Færkost opp
på Kvalstasjonen

1909

så skulde ha stående den
om Vinteren til Kommede var
Når Kvalfanger kom til bakk var
vi der fik båt støt på sjøen.

Efter at vi hadde sat Kutter
på land begynte Johan og
jeg å efter snød (ringseil)
in på Green-Harbour (Gron-
fjorden) vi jaktet var dag når
veret var fint for kjøte brukt
til hunde mat og selv stekte
offe kobe beiff av stor kobe og
blode tok vi til å stekte prande
kaker så vi hadde en hel Tønne
med blod for en av Veksling
de var god med sine mot
Norbuk

1909

En dag mens Johan og jeg var
helt i bänden av Gronfjorden
på jakt. Fik vi se Damp rök ~~et~~
for bi Testringen som vi straks
fik at de var et Dampskib
som kom nærmere mot oss
vi blev liggende der for at se
hvad som vilde sje. Til å be-
gynde med såg skibet store
ut en de var. Mit på Herjel-
det ankret D/s "Olaf" så rode
Johan og jeg å la til siden
av "Olaf" og der blev vi buden
om bord på Kaffe og Ny stekt
bröd. Som vi ikke hadde mat
på lang tid Der fik vi fortalt

Om de forferdelig overfarten
fra Tromsø over ishavet med
storm så de fik en slat en
benfil i skaget på "Olaf" men fik
teget sek og en planker men alle
var mere og mindre Vatte for
de nåde spets bergen Men de
møstet halvparten av mahlalen
til huset som var på de k
som skulde opføres For det Norske
Kul Kompani L.T.D. Green-Har-
bour, hvor 3 Treemann overvin-
treet Formann og Vakmann
Harald Isaksen og Galmar
Hansen Tromsø Koken svensk
Johan Thüna som hadde

overvintret på Hopen året
for på fangst sammen med
Henry Rudi Tromsø de var 6
mann sammen på Hopen utrustet
av J.A. Kilengren Tromsø

Huset som blev bygd av mindre
for mat måtte mandskapet for
transportere c-a 150 meter opp
ifjelde der blev opsat på en
kort tid siden vinteren var
kommet så de blev lite varm
som vinter hus

skal nevne at reder og Not-
mann var Rikert Wilhelmsen
Kåköy botn Tromsø stund og
skipper Isak Isaksen Tromsø

Den 27 September 1909.

Andre besikket som kom så
i Ven ten fordi der var så
sent på høst.

Ved 6 seks tiden næste kom
der to Ishavs jakter seiler in
isfjorden an-tagge de som
skulde komme til Advent
City for å hente Deverse fra
The Spitsbergen Coal and Trading
som de blev oss for talt om bord
i "Olap" var der sent to Ishavs-
jakter fra Fredrik Haugen Tromsø
til Advent City og hente 3 mann
som hadde vært der i tre år å ikke
fått sin lønn ~~uten~~ å av selskapet
som var konkurs så hadde hjort
beslag i alt lisore og Deverse

som berode huseme og lager
Vi hadde tidligere om sommeren
fått brev om at Kjøpmann
Fredrik Haugen Tromsø ^{som} skulde
sendt til Daniel Nøis faust eks-
pedisjon 200 Kg Poteter fra
Johan C. Fochsen Borknes til Kjøp-
mann Fredrik Haugen Tromsø som
skulde videre for- sende Potetene
til Advent City

Siden der ikke var kommet noe
Poteter til oss tok vi den risken
å ro tre mann i den tre roms
Spitsbåten. fra Heerødden indtil
Advent City i kalt østlig bris
Ved City lå en av jaktene for anker
som vi lå til siden av og hilste

Der blev vi mødt af på bedste
måde af skipper Joakim
Frastad på jakt "Diana" Der
fik meddelte at Poltusen havde
der om bord for jakten "Moderen"
med skipper August Arensen
Tomasjord Tromsø's sund. Var seilt
til Nordfjorden med fangstmann
Karl Eliasen Tromsø og to mand
til som skulde overvære på
fangst på Kapp Væren
skal nevne at Rederen for begge
Islands jakter var Iver Andersen
Hensfjernes Tromsø
om bord i "Diana" fik vi Vanlig is-
havs kyst svart kaffe Hard god stibs

Kavring margarin og sirup Siden
vi var sliten efter de lange rovtornet
fik spise og sove om bord

For anreisen dagen efter var vi i land
og sa adyo til Vakt manskaperne
i Advent City Lædvik Hansen
Tromsø og de to Tronderne vi tak-
ket for oss. Og med de god ønske og
en god over fart hjem til Tromsø
Di samme ønsker gav vi til
skipper og manskap på "Diana"
Været var fint så ro fra Advent City
til Herødden. I den harde kilden
var al Poltusen bein frisen. Så de var
bare og make den ned i en dyp
sne skedel. Og der lå den til siste

høsten 1909.

Felet blev oppspist

Et godt nabo-skap

Mann var ikke klok da man
valte fangst feltet mit sneller
flere OK kupertte kul felter. Ingen
drev je noe store fangst. For
fangst berenget var øde lakt
med gift skyk ning fra vinteren
1907-08.

Da en fangst ekspedisjon hadde
drevet. Denne utryddnings taktik
for rev felder var de nesten intet
men da rev fantes over alt om
høsten når var og la opp stein
og arbeide felde. Men da hadde
vi ordnet oss til for over vittring.

for da var de for sent og gjøre noe
andret.

De mer mest Naboer vi hadde var
fem hyggelige karer som bodde i en
Arbeids brake ~~2~~ 200 meter
opp av Fjellisset Den var bygd
fri for sommere i 1909 for The
Arctic Coal Company. Bestyrer
for Companyet var Ingeniør Hans
Dale Trondhjem og gruve Formann
Simon Simonsen to brødre
Olaf og Sverre Karlsen Fog
Kok og Baker Leland Trondhjem
Om vinteren drev de in en kul-
stål i fjellet rett over for arbeids
braken ca 500 fra fjell

De andre Naboerne var inden for
Green-Harbour dalen ved Heerfjeldet
Det Norske Kulkompani LTD.
Green-Harbour F. Hiorth De
ankom med S/s "Olaf" slutten
september 1909 De to arbeiderne
Harald Isaksen og Jalmar
Hansen Tromsø De drev in en
Kulстал i Heerfjeldet
svensk kok og Fugtman Johan
Thunna. Om vinteren var de ofte
besök fra disse Venner hos Daniel
og Johan på Heerodden Og de gik
så på besök efter mørke tiden

Efter som Daniel, Nøis og
Martin Petersen fortalte

Om den store Vilt bestand
som var i 1905-06 At på 3
tre år kunde både reven og
reind for dufte så spor løst
var ikke til at tro For både
Green-Harbour dalen og
Coles Bay dalen var den fineste
Vegtasjon på Vest Spitsbergen
og heller ikke var der Vild hunder
og skjyldde på den gang.

Forst i Oktober Dette Vi oss i to
parti Daniel og Johan Nøis var
om Vinter på Heerodden Der de
hadde to hak hunder Mens Martin
Petersen og jeg hadde fangst torng

i Coles Bay til Bjendalen Der
hadde oss to hunder vinteren 1909-10
siden de var siste resturen vi kjørde
om høsten mellom begge fangsttereng
fik meget å ta med i den store
spits båten 4 mann og to hunder
for eten utstyre

Også hadde vi med en liten Post-

Kasse som vi satte mit reis
mellom begge fangst Tereng. den hadde
vi til ^{at} legge en liten skrivels for hver
gang vi var der utte.

Siden vi ikke hadde fat oss nok
med ferskt kjøtt for mørketiden.
så måtte vi på en ny halving

for å finde rein. så drog vi
alle fire i vei på jakt. Johan
og Martin gikk opp Fardalen og
Daniel og jeg gikk gjennom
Skiperdalen til Elvekrassen
Der kom vi på 15 stk rein som
vi sjöt og flåde skindene av
og sat berste på vanlig matte.
Men for vi hadde daaget alt
summen. var de blitt bek-
mert. så vi bestemte oss
for å over matte i mellom
rein skråte ne å la i en
rund ring og la fire fem rein-
skinn i bunden så hadde
noe liggende med rein skin
over oss. jeg daak den gang

varmt

Rein blod for første gang
og de smakte som fersk melk
Weimaten eller rusten var
hard skonrak skibskavning
så delt vi et rein hjerte i
to og de spiste varmt så
vi følte så vel fornoid. Og
god sov vi til de blev lyst
neste morgen for dag vi
masser av rein på begge
seder av Simmeldalen
så var vi da kom til bakk til
Coles Bay ^{da} ^{da} kunde vi se Johan
og Martin at vi hadde kjøt
nok over merke tider. og
den hadde bare sett et rein
spor.

Besök fra Husrødden.

Da Daniel Næs kom på besök
til Martin og meg i Coles Bay. I slutten
av januar 1910 men både han og
Johan var fiske. Men de hadde dar-
lig fangst. så fortalte han Nyheter
fra Naboerne i Green-Harbour
(Grønffjorden) token inde på Thorst
Det Norske Kul Kompani LTD.

Green-Harbour

Johan Thina hadde fat sjörbük
året for hadde Thina sjörbük
da han over Uutreet på Hopen
og der måtte han spise revkjöt
for å bli frisk. De mente Thina
var beste medesinen for sjörbük
inde i Green-Harbour ved det Norske
Kul Kompaniet hadde fangstet 5 fem
rev og alle blev spist av Thina

Våren
og snart kom var Thuna friske
av spor buken. Desut hadde
Harald Isaksen og Hjalmar
Hansen skūt tre Isbjørn og
skūt fem rein så de fik rike-
lig med ferskt kjøt

Men dess amerikanske selskapet
Arctic Coal Companyet ved Fin-
neset hadde antet de fem mann
som var der fordi selskapet
til lot at noe arbeider hadde
spjete våben eller en dram
brændevin

To døgn ~~Uden~~ at Daniel Nois
vilde ~~vis~~ på besøk i Coles bay
og Martin Peters fik med ham
til Heer Olden ~~Lødes~~ ^{Bay} blev jeg

Alene i nærmere 70 måneder
for en dag sluten av Mars jeg
fik ut for å se efter Martin
Pedersen Da fik jeg se to anam
og en hest komme om den
Østre Odde av Coles bukta
sa sag jeg at de måtte kom-
me fra Advent bay
Da de kom frem til byten var
Vintersjefen Mr Bert Mangham
i Arctic Coal Companyet
Mangham var darlig til å snakke
Norsk Men Kjøre Kæren Pedersen
fortalte de var på Vei til green-
Harbour men sneen var dyp
og los så de kunde ikke komme
frem lenger med hesten som

blev sat in i Forgangen til
hyten Der maatte bli til Mang-
ham kom tilbake. Neste dag
tok jeg anine to kjore hunder
og kjorte ^{med} Mangham og hans
opppakning til Heer odden
Derfra kjorte Martin Pettersen
og Johan Nøis med Mangham
til Finneset der Ingeniør Hans
Dae og Koken og tre arbeider for
Arctic Coal drev in i fjelle en
Kul stak.

Jeg retur neste neste dag tilbake
til Coles Bay den Kærken og
hest blev der Pedersen foret og
smeltet sne til vann for hesten
Efter tre døgn kom Martin

Pettersen med de to hunder
som trak bagasjen Vinter
sjef Mangham som hadde vert
i besøk oss Ingeniør Dae i
Green-Harbour som på retur
til advent bay. For mangham
forlot oss i Coles Bay betinget
jeg meg plads i Kulgrüven
for Vinter i Arctic Coal Company
som fik ja på fordi Vinterfan-
gen helt mislykket.

Post fra Norge

Den 24 Mai 1910 kom William L.
"Minnroe" fra ~~de~~ fjorden. Og fik til
eskanten mit fra fugel fjella
uten for Bjørndalen Vi hørde oss
klar tre mann for å ro å hente
Posten. Vi tok med oss snø og

1910

Kaffe og drog i vei siden der
 var løs drwis på fjorden så
 så tok lit lenger tid for kom
 til siden av "Munroe" Derfra
 var Posten sent in til Advent
 Bay. Der hadde Bülük spejen
 Håvissen en Trender sat vare
 på Posten var Fra Advent
 bay fik site på heste sleden
 til stalmester Hans Petter
 Finnes som hadde Vert Heste
 kusk og stalmann på
 Advent City i 1906 der ~~Dan~~
 Daniel Nais møte første gang
 fra iskanten rode vi tilbake
 til Heer Odden.

Neste dag den 25 mai Kom

1910

Kvalfanger selskapet a/s
 Nimrod med forsynings-
 skibet "D/s. Bannan" og to kval-
 båter. De andre to kvalbåtene
 var på traling efter kval.
 Fast iskanten på Green. Harbør
 lå 300 metten inden Heerodden
 (kalt Schröder odden) og isen
 var 120. Fyk vanligvis brüte
 kvalfangere 3 tre uker til å
 sage råken in over til Finneset
 der kval slasjonen var.

Forst den 15 juni kunde vi få
 vår lille farkost sat på speen
 fra Kval slisken efter vinteren

De andre kval kokerier "Hekla"
som hadde lat i Trygghamna
kom til sommerpladsen
i Heklahamna også Kall
Kokeri-hamna

Siden vinterfangst blev mis-
lykket måtte vi seite Klüter til
å få mest mulig sommerfangst
av stor kobe dunn og rein Efer at
vi hadde fat kutteren ut av kval-
slisken reiste vi for land sunde på
stor kobe fangst for dunn holmene
var ferdig for den måtte var sist
indt. for mellem fangst folkene var
slik den som kom først til et
dunn var hadde første retten

de som kom efter drog til andre
dier da var en god fredning
som var holdt i hevd fra de came
året til de andre vilde man alle
lægge dier for sig selv så var de
opp til ham selv. Men da var de
samme kvantumet år efter år.

skal nevne om i for land sunde
som fangst folkene kalte for ~~santjohanna~~
sant johanna og så Røver holmen
for alle som reiste gjennom forland-
sunde var på lander og tok egg og
dunn slik hode i slut Juni 1910
var vi på land tok egg som ender
var friske fordi isen hadde latt
lunge i for land sunde

mens vi var på Øya kom D/s Farum
Nord fra og skudde opp for å
snakke med oss så den reute
på et undervannsnyar stote
så hart på at alle vantanker
for et snätte tennes for den flod
av i gjen nar de blev flod.

De var gümner Isak sen kort leg-
nings ekspedisjon marin kaptein
Andreas Hermansen som var
kaptein på D/s Farum Efter det blev
Øya kalt Hermansen Øya

Vi lå for anker i en liten vik på Nord
enden av Øya da gümner Isaksen
og Doseut Adolf Hoed suf kom for
å snakket med oss angäen ting om

Spitsbergen Efter en kort samtale
Rode de om bord igjen til Farum

Vi var da ferdig med sommer fangst
så vi reiste da til bakte til Heerodden
Der vi hadde 4 fat med spek 60 stk
stor koke skin og 130 stk rein skin
som vi ikke hadde plads ombord
i den lille kutter vår så vi kval-
kokerie „Hekla“ til og frakte de
med til Tromsø for en billig
frakt De var da slutten i juli.
Så vi gjorde oss klar for hjem-
reise over ishavet. Over rom-
lukkene la vi 3 bre dåbel pre-
sensing, som var spegret fast
med fotor fjeler over ruut

romlukkene. Vi fik også prøv
de da vi var mellem Sørkaf
og Björnöya der fik vi en lang-
varig sydlig kuling så vi
måtte bakte mot været med
motoren og har 2 to revet storseil
og et revi fokka så mistet vi
Dekslet over ^{ovm} røkhulet så at vi
måtte putte sek i hullet for
ovnen kunde få bruke i over 3
tre døgn så vi fik ikke koke
kaffe eller noe varm de var kalt
vann og skibs karring i over tre
døgn og vann kagen var i styre
romme og karring sat bords var vi
sjiftet vakt ver 6 sjete tårne

in mann til Ross den andre i
maskinnen så når vi skulde
frem til Lägerkapen og ned for å
sove i blote klar for de neste i for
romme at og frem matter der
passes loien for ikke bli kastet
på sjøen. Mann hadde gratis tuger
i koiene. Fra vi for lot Green-Harbour
til vi kom under land mellom
Loppa og Nord Arendy hadde hat mest
mot vind 2 1/2 uke som så vi sag
de nye seil skøyte-er med de hvite
seil så var de et syn som alltid
har mindet mig. Men da vi var i
Kågsund i sol og stille og fik alle sjø-
våte klar og på dekk og fore var

de en fryd.

1910 Til Kulgruva i Advent
Bay

I Midie September fik jeg
brev fra Disponent Karl S.
sether i Arctic Coal Company
Trondhjem at jeg snar skulle
i Tromsø senest 22 sept
for å reise til Spitsbergen med
D/S "Munro". Den gang tok de
4 døgn for å reise til Tromsø
fra Risøyhamn. Men jeg kom
sids nok frem til for to dage
for "Munro" skulde gå fra
Tromsø. Var jeg og flere å skrev
Arbeidskontrakten som lyde
således 9 Timer arbeids
dag a kr 6 seks per dag og kr 1,50.-
for hus og kost og fri reise

opp og ned til Tromsø. Ingen
hadde lar til å ha medgeva
eller be ruseende drike så
fik jeg kroner 50.- i forskut
som jeg skulde ha til at
kjøpe arbeids klar og seng
klar om eftermiddagen den
24 september for lot D/S "Munro".
Tromsø. Vi var 27 arbeidere om-
bord som låg på bænke deke
i svate køier og kul stov på spise
bord og benker vi sat på. Men
de kuling og stampe sjøfr N.W.
over Ishavet in til "Munro"
kom opp under Drivisen på Ved
Vest Spitsbergen der de var fordelt
is mellem Belsund og Isfjorden

ansat ved Arctic Coal.

fra til Isfjormunningen da var
de fem dogn siden, anuroe" forlot
Tromsø. Men de var koldt så der
fros sjelis mellem drøisen
alle mann var glad for å være
smukt vann så menn fik
spise noe mat efter den sjø-
syken over ishøvet. Efter 8 tim-
mer kunde Muroe legge til
Kaien i Advent bay. Der blev reise
toiet blev heist i land og sat på en
Trale som stod Sjinner. Når den
var fuld lastet så tok vi å syode
halen foran oss opp over kaien til
der besten og mande stod. som tok
å kjørte med Tralen opp efter
syne gangen helt op til

büliken i Longyear dalen som
de nu het. Der fra tok jeg mit
reise to og sen klar og brakte
det til den 16 mandes bolig
Brake som jeg bodde om vinteren
i. så blev der 15 mand og jeg
stammen til løse hele utstyret med
Proviant de var Hare og hoi og
halv til hestene for et fem i tale

Efter ^{på} blev jeg med og lastet Muroe"
i 4 dogn med Køl som den tok
med til Tromsø Den 7 Oktober
fik "Muroe" ut fra kaien i
Advent bay da var der frisen
7 syotommer tyk ny is på bagen
og ut Isfjorden helt ut til forlandet.

i Advent Bay 1910-11.

Ventersjefen var Bert Maughan
Engelsknavn

I grüven var en stiger Charles
Gibbs og to kikküttere alle var
scoske.

Jeg fik som arbeids kammerat
i grüve Arne Jensen sommerby
i senjen, Han og fangstmann Einar
Pedersen Hasvik sørby som kjöte
med hest om vinteren is til drike
Vanna og sne som blev smeltet
til vaske Vann. De to fangst-
menn hadde kommet roende
fra kvalvågen i storjorden
Der de hadde overvintret fra
høst 1909-10. De hadde lat
driv is gjennom storjorden ut
til sin Kap. Derfra rode de

Langs kysten frem i Advent
Bay som de ankom først i
september 1910.

Efter at jeg hadde vert med et
på å lastet den med brakte vin-
ter Provianten og utstyret i tre
dager og efter på lastet William
D. Munroe med kul. så begynte
jeg a arbeide sammen i grüve i
sammen med fangstmann Arne
Jensen i kul stål fem vest de var
bare dagsing for jül for å lere att
fore falden arbeide
De var først at de blev elektrisk lys
over alt i grüve byen i Advent Bay.
en måned for jül blev to Dags-

Turbin maskiner sat i gang i
kraft stasjonen ved sjøen derfra
blev de også elektrisk kraft i
grüven så den første elektriske
Kulvæter kunde kjøres ~~et~~ av
to norske Kulvætere Den haket
en meter under Kullaget. 5
Hovedstilen blev de elektrisk lys
Efter nyt år var de flere av arbeiderne
som tok Kul brytningen på
Akord Arne Jensen og jeg arbeide
i stål pen efter at begynte efter
nyt år med akord så vi holdt
oss med en forkjennest per dag
kr 10,- helt til våren i slutten
av mai at William D. Munnroe
kom opp fra Tromsø med
nye 60 gruve arbeidere og

en del utoyere Men Proviant
kom de mindre av selv om
var skrakt med Proviant
for de mannskaper som var
i Advent bay fra før

Munnroe kom til iskant uten
for Bjørndal derfra blev alt kjørt
in til advent bay efter isen
med 4 fire hester. Like så
reise toiet måtte kjøres med
hestene så jik vi selv tilpots
over isen om bord i Munnroe
Men da hadde isbakken
trukket sammen så ~~at~~
Munnroe kom ikke av tvere
fleken på tre uker der var
60 mann med alt for lite

Proviant så de var ågå
i fjugluffella og syyt alker
til mat i 14 dage og de
begynte og bli lite om
arnisjjon så jeg var en
a de som jaktet og skaut
alke på bent i fjugluffella
fik jeg et otteve til a få
skut 18 stk alke i et skut
og i række mellem isflak
fik skut 9 for vert 1 skut
den gang var tussender av
alke mede er de ikke idag
for når sitter alke over i
fjella så ingen kom på
håb. var dag sist på liden
raptes de i kor alke bryst
Efter mer en måned i isbatesen
kom vi med skinnrol til

Tromsø dampskibs Kae
den 29 juni 1910 De var bare
glade ansikter å se om bord
da vi fik sete bein grøn jord

Tragedien stor fjorden. 1909-11.

I Tromsø blev Arne Jensen og
Einar Pedersen og jeg å bo sam-
men på Wicks Hotel i Kirkegaten
siden vi hadde bod om vinteren
sammen i samme brakke i
Longyear City der de for talet meg
så meget om de forferdelig den
hadde opp lev på sin overvintning
på Fangst. Efter at Arne og Einar

forlot Tromsø om høsten 1909.
De blev utrustet til fangst av
Felskandies Claus Andersen
Tromsø Fangst leder Peder
Kjelmo Matselv De hadde
Leid M. S. Alman reder og -
skipper Søren Lefse
Langsund De var sent på høsten
for de kom i vei. De første som
kom til Kvalvågen var Arne
Jensen somnøy, senja og Einar
Pedersen Hasvik Bergøy De to
blev sat på land i Kvalvågen
i Storfjorden den 10 Oktober
Da var de så meget med sne
at de fant nesten ingen Bekked
og alt utstyre og proviant Matvaren

og bare 6 hektoliter Kål og noen
Få Bjørke spie var brendslet de
ad de hadde å klare seg med
alt blev lak på sneen og selv
måtte de kripe under fangst
båten som var kvelt med seng-
klærne mens sovom natten i
tre døgn. For de fik flyte in i
lytten skøyten Alman seilte
over Storfjorden med fangst
leder Peder Kjelmo ~~hadde sett~~
som de aldrig kom til at se senere
igjen.

sidan de var så sent på året
at de fik lytten opbygd så blev
den ikke så varm men den tok
til murene sne rent lytten fra

taket. Men så fant de tit at
de blev så alt for lite med
brendsel. De fortalte at der
stod stort Trekers som var
opp sat av en Russisk-Viden-
skaplig ekspedisjon, 1899.
som ^{de} måtte henge med for å brude

etter at de blev så lys med
dagen streife mere rundt for
å se efter driv tømmer men
sneen hadde spilt alt men
de fik så en åben rak i fjord-
isen der så de Isbjørn som
jakkte på snad raken var
Cerca 1000 meter fra land
de jik dit flere gang og sjöt
en og to snad som b. ^{er}

tok skinne og speket av
og brant i en jernskuffe i
den båten de hadde med
greide de å holde varmen
men de måtte lit ved til å
teude opp med. I slutten
av februar falt Arne gjennom
isen og blev blöt på en fot
så han forfrøs en stortå så
de blev kolbrand i stortåen
for å berge live til Arne. måt-
te Einar ta barberkniven
og kuttet bort stortåen til
Arne så han kunde ikke
ga ut for langt ut på våren
med krøke og såre gode fint
så når de såg at intet

farvøi kom måtte bestemme
me sig til rofra Kvalbågen
de 27 Revskindene tok de med
men 9 isbjørn blev sat igjen
i Hyten. Da Arne Jensen og
Einar Pedersen som de for-
talte hadde ikke mere mat
igjen en bütte mel

midten August forlot de hyten
i Kvalvågen de var let stor
baksis å ro og drage båten
og stake sig frem til søkkap
med båten. Der fant dem i
Komfyren i Båker oven egg-
Lommemos som de spiste. Som
Fangstmann Petter Throndeu hadde
sat i ovnen for dem hadde forlat
og reist hjem til Tromsø efter

som efter lat skrivelse forstod at
Throndeu vilde komme snart tilbake.

For søkkap rode de langs kysten
Nord over til Gjøfjorden. Men
på grund av dårlig vær måtte
de først ta in til Gås bukta
i Hornsund å avvente god
vær. Derfra rode videre langs
kysten til Belsund men der
gik de bra og komme over
forbi Lagneset og så videre
langs kysten mot Grønfforden
tvor de rode in til Kvalstasjonen
ved Tunneset for å ha en Vel-
for kjent hvil. Sa fortalte de at
rode til Advent Bay til arctic

1910

Coal Company for at få sig
arbejde ved Kulselskapet. som
de også fik

Slik var de at vi snites Dem
kom til Advent bay den 10 sept
1910 jeg kom fra Tromsø med
William D. "McNroe" om kvelden
den 29 september i samme måned
og år. som før nevnt bodde Arne
Jensen og Einar Pedersen i sam-
me arbeidsbrake fem i Longyear-
dalen om vinter til om sommer
at vi reiste sammen til Tromsø
Men der hadde ingen hørt noe
fra Fangstmann Peder Kjelson og
Hans 4 fire kammerater.

Forseter.

Tragedien i Storfjorden 1909-11

Men der var hørt flere forsøk fra
Tromsø Rederiet Claus Andersen for å
nå in til Valdresfjorden men alt
hadde vert forjevet
Efter at Rosent Adolf Hoel og Kaptein
Arne Slævrud vert på Kart Læging
ekspedisjon til Spitsbergen om
sommere 1911. De fik den Norske
statshjelp til at utruste et kraf-
tig Ishavsfortoi "Sk. Severen"
som redet og skipper Sivert
Brækmo Tromsø de fik Rikke
lig utstyr og Proviant og la i
vei mot mørke og den store is-
bakken i Storfjorden som de grude
å kjempe sig i gjennem isen og
sne storm kom de in til Valdres

pynt kamra Der Fangst stasjonen
for fangst leder Peder Kjølmo og
hans fire fangst men hadde best
bod

I hyten fant Brakmo en
skrivelse fra de to overlevende
Ole Tarraldsen og Bernhard
Finbåken nu Aspmo Målselv
Slik ble de fortalt både av
ekspedisjon som kom først frem
og av de overlevende sønnen
til Peder Kjølmo døde og Elias
Byrorstad av sporbok så tok
Peder Kjølmo sig så mer av
at sønnen døde til slutt døde
han også Når sommeren kom
blev de begrav av sin egen leve-
de kammerater De fortalte de

var en trist tid å vente på
av løsning som aldrig kom for tet
med et Drwis over alt Og lite
med noe og spise. Den siste melle
måtte sparis på så måtte de
begynde og spise bare kjøtt av
rein og knuse mægebein men
til å begynne med hadde ofte
Diare Lekk over Nyfår 1911 var
lite omferst kjøtt da fik de skūt
en Isbjørn så var berget til
de fik skūt rein igjen. Når de
fik sommer jik de opp og ned
fra ut kjik efter farto dag og
nat så lenge de hadde fuld dag
Til slutt kom endelig av løsningen
da den lille jakten "E lida"

Skipper Nils Larsen
Lakselvenbukt Balsfjord
med jakten "Elida" Skraver
Ole Tarraldsen og Bernhard
Finbaken at murese vi med
den hjem til Norge

Så da var ^{de ikke} mere for Redning-
Ekspedisjonen med "Severin"
og skipper Sivert Braakmo og ta
med fangsten 60 stk Isbjørn-
skinn. Som de blev fortalt var
den hard torn for de greide å
slange seg ut av storfjorden
gjennem den hake is bakken
De var i Tromsø for slutten av
November

Lov om overvintring.

De var efter den overvintring at
den loven som blev bestemt i
1915 om Fangst overvintring på
Spitsbergen. Med Dærlig utrustning
å hvade de måtte ha med av mat
og utstyr. Den Trate i Kraft i
1917.

Til Ny over vintering

Efter et års arbejde i Arctic
Coal Company i Advent Bay
kom jeg hjem til Risøysund
først i juli 1911. Da havde
Daniel Nøis og Hakon Aronson
og Halthan bygget en
seilskøyt 46 fot lang og
16 fot bred for overvintering til
Spitsberg. De var Daniel Nøis
som skipper og fangst leder
de havde og så bygget en 18 fots
motor båt til at slepe skøyt
i mellem isen i stille vær og
stille fjorder. Der deltog 6 mand
i fangst ekspedisjonen og til-
rustning for overvinteringen
fik vi på samme betingelse

som på første overvintring
på fem prosent Kredit Hos
Johan C Focher Borkenes
Der blev ta sikke lig med utstyr
og Proviant for to år som smel
og gryn Margarin Sirup som
den gang var hoved sakelig smør
brød på lag. For vi reiste stikken
juli hadde vi bestemt oss til
Nordostland for overvintring
I Tromsø komplette vi med en
del utstyr og for Nyet anledning
Kisten så monstret vi for reiste
fra Tromsø den 26 Juli 1911 Vi
hadde syv kjøre hunder to var
bjørnne hunde som kunde holde
an Isbjørn som vilde flykte

en og halv uke tok på ^{de} over suling
av ishav til Isfjord minningen
Vi seilt in til kvalstasjonen i grøn-
fjorden der kjøpte en del fonn
fat til at ha spek på
De skal nevnes at mens vi var
in om grøn fjorden kom en
kulbåt som ^{var} charret av Arctic
Coal Company og låset Mat-
ralen til den første Norsk
Tråd telegrafstasjon som blev
oppbygd om høsten 1911. i
Green - Harbor som nu
heter grøn fjorden. Skal nevne
alle som betjent stasjonen

1911

første året Telegrafbestyrer
Thorvald Pettersen 2 to
Telegrafister Hendriksen
og Gjømmen Kok. Hansen
Maskenist Johansen
Fredrikstad.

Fra grenfjorden seilte vi
ut i Isfjorden og gjennom
Forlandsvind Nord over
forbi de syv isfjella. Så
seilte vi uten om Danskøya
in til Wirgohamn. Der de den
gang var allerede et berømt
sted. Etter at Ishavs skipper
Søren Kramer hadde ført his-
materialet med jakten, seggen
for Engelsen man Arnold Fike

i 1888 og bygde opp huset der som
stod der ifjell bruk bar stand.
Efter det kom Andree ekspedisjonen
derfra han startet med Ballongen
Ornen i juli i 1897
Og så kom Amerikameren Walter
Wellman om sommeren 1909 gjorde
Wellman et mislykke forsøk a
fly til Nordpolen men falt ned
i Fjælfjorden der med sluf
med den slags experiment. Men bade
huset til Fike og hovedbygningen
til Wellman var bruk bare
Ballongbygningen stod godt
av stivet med tre ståvere på ver-
side. Og man fant enda det
svenske flag malt på bündplaten

flere steder. som var god syn-
lig

Efter at vi hadde besett oss rundt
tok vi skøyten på slep med Motor-
båt og reiste gjennom Danskgatit
øst over mot Norskøyan der møtte
vi spret dravis så måtte opp
på toppen av Indre Norskøymed
Tøp tjekerten og tjekere øst over
langs Reindyrflya vi såg sprø
is men siden Himmelen var
klar og stek solskin var
vanskelig se videre så seilte
østover over Crebaken frem
til Velkomstpynten der var
isen så stor og fast at vi valte
og snu tilbake til Isfjorden
så blev ingen overvintring

på Nordøstlandet den gang
og heller ikke siden Men vi var
for mange mann å fangste
isfjorden. De var sent at be-
skue sig for noe andet så
seilt til bakte til isfjorden

siden overvintringen måtte om-
lægges å seile tilbake til isfjor-
den å til Advent Bay for å
sende Post med William D.
"Monroe" som går i rutte mel-
lem Advent Bay og Ironsi.
I advent bay møtte vi 3 tre Tyskere
Ekspedisjonens Leder Doktor Kurt
Wegener. De skulde drive

meteorologisk og geofysisk
arbeide for grev Zeppelin de
holdt da på med å bygge et
lite bolig hus og et til bygg til
den Trædløse telegrafen på Hotel-
neset og en mindre hytte på
Toppen av Nordenskjold toppen.
Derfra skulde de også gjøre
meteorologisk og geofysisk optak

Doktor Kurt Wegener over lot
oss å ta med til Sassen bay
1 Termograf og en Barograf
og flere Termometer av Kvik-
sølv som var de mest effekt-
tive. Vi og Termometra som
viste $\div 60$ Kilde Når Våren Kom

Sommeren 1911.

Kontrolerte vi Kilden i Advent
bay og Sassen bay den laveste
kulle vi hadde i begynnelsen
mars var minus $\div 54$ gr de var
den hardeste Kilde som holdt i
en måned som de ikke var under
 $\div 40$ gr i Sassen hadde vi en Kilde
forsjel fra $\div 5$ minus til syv
mere i Sassen bay.

Da vi var om bord i William L.
"Munroe" som låg ved Kaien i
Advent bay Møte vi 3 tre svenske
studen t leder var Erik Anderson
Og Erik Stein sjø De var på tur
til Tromsø med "Munroe" De gav

en Kande Denaturert sprit som
de hadde for å varme opp primusen
med. Vi takket for spriten å tok
den med oss om bord i skøyten

Så fik vi se mann komme Roende
fra land så det foset frem for
baten og låger til ved skøyten
å sig til oss Er de ori som tok
den spranda som stod på stranda
De var sprit som var fra spranda
og den skulle jag ha

For jag er sneker formann ved
Companiet og spriten mast jag ha
Da sa vi til svensken at du har
ingen tillatelse å ha verken sprit
eller gevar av Companiet. Da rode
svensken.

Fra advent bay seilte vi over
Ussjorden og inn i Disksonfjorden
til Gange-Rolf dalen Der vi bygde
en hangst hytte for 3 tre mann
av materialen vi hadde med fra
Norge Ø stede for Ruse never brukte
god på siten framnel bord og
så spade jord turt alle veg-
ger og på Taket som var van-
lig den gang

Siden vi hadde onestet så meget
tid på rundt seilasen til Nord
kysten og ikke kom til Nordost-
landet som vi hadde bestemt
for Driv isen så vi måtte bare

Så gjøre forgang med alt
arbeide for Vinteren kom over
oss som de og hjorde for de
blev tidlig fast og sne. For vi
forlot gange-Rolfdalen hjorde
alt ferdig og reist opp rikke
med sekkel så de var bare å
gå igang med og fungste.

Fra Dicksonfjorden seilte vi in
om skans bukta Der vi fant en
med falt liten bestasjon som vi
byggde opp for å ha som mellom-
stasjon om vinter når vi var på
besøk til var andre fra Sassen-
fjorden til Dicksonfjorden.

Fra skans bukta seilte vi in i

Bjonabamma Der vi beboide
skøyta for godt for Vinteren og siden
~~de~~ brukte ^{vi bare} motor båten til at
reise rundt med.

Vi tok i motor båten matriselen og
pap og speiger å reiste over
Tempelfjorden til Sassen dalen der
der stod igjen noen bord rester
av hyten til Lars Nisja og
Peder Nilsen Furfjord som
hadde over vintret der fra 1902-
03 Av de rester vi fant flyttet
in mot fjelde der vi satte opp
en hytte av samme Dimmisjoner
Øvrige hyter ~~for~~ vi hadde bygd
av Fannel og pap utvendig og

Yord mår rundt slit Mår den
som et minde om de første
fangst Hytene

Som nevnt for vi sne å Kilde
så vi ikke samlet sammen
nok med driv ved for den
fros fast i leira i Sassen
elven

Så skal nevne og en rein okse
vi spilt opp i Sassen dalen
i slutten av September som
vi trodde måtte ha vandret
over isen om Våren fra
Novara Semlia. Sedu den
'adde en sort Fugel Klo.

bundet med benils tråd
rundt høire Hornstage ~~som~~
Hode tok med oss hjem til hyten

Først i Oktober hadde ^{de} begynt
å bli sjel is så vi måtte
i luv å Hast ta med oss flere
skråter med rein og lagge i
motor båten som Daniel og
Petter Nøis ^{ingate} kjøre oss tre
Martin Petersen og Martin Klausen
og jeg til Dickson fjorden som
vi skulde bli til over Nyst år.
Nest dag var været like fint så
Daniel og Petter fikk reise over

Isfjorden med Motorbåten
som de satte opp ved Björn-
dalen. For at man kunde
få den til bruk for vår fangst

Efter et stort snefald i slutten
av November var å reiset opp
fjeldene fra Kapp Vik til skans-
bukta. Isen på Isfjorden var så
opp skud uten Kapp Thordsen
Odden at jeg måtte gå over
land til Nordenskjoldshuset.
Kapp Thordsen der vi hadde til-
ligere på høst vert med Proviant
og en del utstyr en madras og
tepper. De var mørkt dag som
att men mer fuld måned

Når jeg kom frem til huset jik jeg
in å fyrte opp ovnen så de blev
snart varmt. For huset var de
mest solide hus som til den
tid har vert bygget det ^{er nu} 2 gamelt
men er ennå et rom som er
fult beboelig og i de hadde jeg
lakt mig for å sove om
kvelden og i samme Vangneet
med at de var som et menneske
som girket sig noe forferde-
lig jeg språt opp av sengbristen
å tente på stearinlyset og jik
rent i alle rom i huset ikke
så jeg noe eller hørte noe så
jeg jik å la meg ned på igjen
En stund hadde jeg ligget så

hører jeg samme jammeren
igjen så jeg opp med stardinlyset
og lyser rundt på Ny. Tallet såg
jeg i mørke med bare stardinlyset
i hånden når jeg iktet såg så
la jeg mig ned på seng. Bristen
og den samme jammeren blev
være og ikke bedre jeg stod opp igjen
og lyste først i alle rom så jik
jeg helt ut på marken av vinden
sluknet stardinlyse av vinden
men mer fuld måned stod in
over Sassenfjorden så kom
jeg til at tenke på jernstangen
på hus taket med jernfløien
som viste vindrettingen. Rundt
fløien var en rund jernring
med fire for bok staver Nord og syd
og øst og vest.

Derfra kom lyden for Ver gang fløien
dreiet med vinden i usmurt jern
så for Ver gang fløien dreide så
skar lyden i Øre så iron hindene
Vilde retne
Hadde jeg fat å under søkt hvor
den jamrende lyden kom fra
Vilde jeg kanskje kom hjem og såkt
at de sprakte i Nordens skjolds-
Huset i Kapp Thordsen efter d 17
mann som roende i to Fangster
fra fem av de Ishavs fartøiene
som fæs fast i driv isen ved
grødhiken om sommeren 1871.
Efter beskrivelsen døde der to om
høsten som blev begravd av sine
Kammerater mens de andre 15
sat død ved borde med Vatene

hvi og rest la døde i Koiene
gshus ^{og skipper} Davids Mack Tromsø kom i
midten av April. a fant alle
døde. Sa har jeg fått fortalt av
Ishevs skipper Børen Zakar-
riassen Tromsø. De 15 er begravt i
felles grav, men koret var med
falt siste gang jeg var der
men jeg la koret på graven
og tok av skriften av de som
var in skåret med kniv.

Her Under Viller støvet av
de 15 mann som døde i
Foråret 1872. Fred med deres
minde.

over til klade 3

av skrevet 7. Mars 1970

